

Anlamlandırma Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anlamlandırma Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15966>

Özet

Anlamlandırma Teorisi (Sensemaking Theory) çerçevesinde geliştirilen bu ölçek, bireylerin çevrelerindeki karmaşık durumlar, beklenmedik olaylar, davranışlar, işaretleri ve farklılıklar nasıl yorumladıklarını ve bunlara nasıl anlam yüklediğini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, bireylerin çevresel **algı** süreçlerinin ve bilişsel yorumlama yeteneklerinin sistematik olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır. 20 maddeden oluşan bu araç, beş farklı faktör altında toplanarak yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik kanıtları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Anlamlandırma Ölçeği, **Anlamlandırma Teorisi**, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Sosyal Algı, Davranış Yorumlama, Bilişsel Süreçler.

Yazarlar

Türker Tuşal

Amaç

Anlamlandırma Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sosyal ve çevresel bağlamlarda karşılaştıkları belirsiz veya beklenmedik bilgileri, işaretleri ve davranışlar yorumlama ve bunlara tutarlı bir **anlam** atfetme eğilimlerini ölçen geçerli ve güvenilir bir psikometrik araç geliştirmektir. Bu ölçek, sosyal bilimler alanında bireysel farklılıkların anlamlandırma yeteneği açısından incelenmesine olanak sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek geliştirme çalışması, modern psikolojide giderek önem kazanan anlamlandırma süreçlerinin empirik olarak incelenmesine katkıda bulunmayı hedeflemiştir. Bu bağlamda, ölçek özellikle bireylerin çevrelerindeki değişimlere ve bozulmalara karşı gösterdikleri bilişsel tepkileri değerlendirmektedir.

Yapı

Anlamlandırma Ölçeği, psikolojideki **Anlamlandırma Teorisi** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin çevresel girdileri (olaylar, davranışlar, işaretler) kişisel deneyimler ve mevcut bilgi çerçevesi ile bütünleştirilerek tutarlı ve eyleme geçirilebilir bir gerçeklik algısı oluşturma sürecini ifade eder.

Ölçek, bireylerin sadece olayları kaydetmekle kalmayıp, aynı zamanda bu olayların altında yatan sebepleri sorgulama, gelecekteki olası sonuçları tahmin etme ve sosyal beklentilerle çelişen durumları yorumlama düzeylerini belirlemeyi amaçlar. Bu yapı, yüksek düzeyde bilişsel

esneklik ve çevresel farkındalık gerektirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, **Temel Bileşenler Analizi** (TBA) kullanılarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin 20 maddesi toplam varyansın önemli bir kısmını açıklamaktadır. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak öngörülen anlamlandırma yapısını başarıyla bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlik

Anlamlandırma Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach's Alpha** katsayısı ile değerlendirilmiştir. Hesaplanan Cronbach's Alpha değeri 0.897 olarak bulunmuştur. Psikometrik standartlara göre, bu değer ölçeğin maddelerinin yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve dolayısıyla ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen **Temel Bileşenler Analizi** (TBA) sonucunda, 20 madde beş ayrı faktör altında toplanmıştır. Bu beş faktörlü yapı, ölçekteki toplam varyansın %66.186'sini açıklamaktadır. Bu yüksek açıklama oranı, ölçeğin yapısal olarak güçlü olduğunu ve anlamlandırma sürecinin farklı boyutların başarıyla ayrıştırıldığını göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir yapısal ölçek geliştirme çalışmasıdır)

Format: 5'li **Likert Ölçeği** (Katılıyorumdan, Kesinlikle Katılmıyorum'a kadar derecelendirme sunulmaktadır.)

Maddeler: 20 Madde

Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Yetkinler)

Yaş Grubu: Belirtilmemiş (Yükseköğretim öğrencileri veya genel yetkin örneklem üzerinde uygulanmıştır)

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışma, bireylerin çevrelerindeki davranışlar, olaylar, iştahları ve farklılıklar anlamlandırma durumlarını incelemek üzere gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket formatındadır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Yayın yılı esas alınmıştır.)

İletişim: Ölçek hakkında bilgi almak veya kullanımı izni talep etmek için sorumlu yazar Türker Tuşsal ile t.turker@gmail.com adresi üzerinden iletişime geçilebilir.

PDF Dosyası: Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [anlamlandirma-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Tuşsal, T. (2019). Anlamlandırma Teorisi ve Anlamlandırma Ölçeği geliştirme çalışması: Bireylerin çevrelerindeki davranışlar, olaylar, işaretleri ve farklılıkların anlamlandırma durumları. *Bingo! Uiversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17). 483-492. <https://doi.org/10.29029/busbed.499888>

Ek Yayın Kaynağı: ceeol.com

Anlamlandırma Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda, örnek teşkil eden bazı maddeler orijinal halleriyle sunulmuştur:

2. Hayattaki sürprizlerin sebeplerini sorgulardım.
5. Çevremdeki bozulmaların işaretlerini gözlemleyip yorumlardım.
10. Çevremdeki insanlar kendilerinden beklendiği şekilde davranmadığında, bu durumu diğer insanlarla paylaşırdım.